Załącznik nr 1

do Uchwały Nr .....

z dnia ..... r.

Plan Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek

(sołectwo Gniewino)

na lata 2018-2025

GMINA GNIEWINO

Gniewino 2018

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓRYCH BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA 4

1.1 CECHY POŁOŻENIA WSI GNIEWINO, STRZEBIELINKO i STRZEBIELINEK ... 4
1.2 UŻYTKOWANIE GRUNTÓW 5
1.3 ZARYS HISTORII ROZWOJU OBSZARU 6
1.4. KOMPOZYCYJNE WALORY ZESPOŁÓW ZABUDOWY 8

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA GNIEWINO 10

2.1. ŚRODOWISKO FIZYCZNOGEOGRAFICZNE BADANEGO OBSZARU 10
2.1.1. Rzeźba powierzchni 10
2.1.2. Klimat 12
2.1.3. Wody powierzchniowe 12
2.1.4. Gleby 13
2.1.5. Szata roślinna 14
2.2. KRAJOBRAZ KULTUROWY 15
2.2.1. Obiekty i zespoły znaczące dla dziedzictwa kulturowego gminy 15
2.2.2. Obiekty i stanowiska archeologiczne 16
2.2.3. Obiekty i strefy ochrony archeologicznej 16
2.3. ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I GOSPODARKA 18
2.3.1. Charakterystyka demograficzna 18
2.3.2. Analiza gospodarcza 21
2.4. DROGI I SYSTEM TRANSPORTU 21
2.5. KULTURA I REKREACJA 22

3. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI GNIEWINO, STRZEBIELINKO i STRZEBIELINEK 23

4. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....24

5. OPIS i CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE……33

WSTĘP

Rozwój i odnowa obszarów wiejskich to jedno z kluczowych wyzwań, jakie stoją przed Polską w okresie integracji z Unią Europejską. Zasadniczym jej celem jest wzmocnienie działań służących zmniejszaniu istniejących dysproporcji i różnic w poziomie rozwoju obszarów wiejskich w stosunku do terenów miejskich. Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020" działanie „Odnowa i rozwój wsi", jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Gniewino przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek (sołectwo Gniewino).

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi" jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

Plan odnowy to przedstawiona w formie dokumentu koncepcja działań do długotrwałego i zrównoważonego rozwoju miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek do roku 2025. Zawiera charakterystykę miejscowości sołectwa Gniewino, inwentaryzację zasobów służącą ujęciu stanu rzeczywistego, analizę SWOT, planowane kierunki rozwoju oraz szacunkowy koszt przedsięwzięcia i harmonogram działań.

Obszarem realizacji Planu Odnowy Miejscowości są Gniewino, Strzebielinek i Strzebielinko składających się na sołectwo Gniewino.

Dokument ten powstał w procesie konsultacji społeczności sołectwa.

1. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA

1.1 CECHY POŁOŻENIA SOŁECTWA GNIEWINO

Sołectwo Gniewino administracyjnie położone jest w środkowej części gminy Gniewino (powiat wejherowski, województwo pomorskie) (Ryc. 1.).

Ryc. 1. Położenie sołectwa Gniewino w gminie Gniewino

źródło: opracowanie własne

Sołectwo Gniewino leży w odległości 20 km od ośrodka powiatowego – Wejherowa, do Gdańska, miasta wojewódzkiego, jest ok. 60 km, natomiast do Morza Bałtyckiego w linii prostej jest 12 km.

1.2 UŻYTKOWANIE GRUNTÓW

Obręb Geodezyjny Gniewino zajmuje powierzchnie 2.737.0265 ha, co stanowi 16,1% powierzchni całej gminy. Największy obszar w omawianym obrębie stanowią gruntu orne, łąki oraz pastwiska prawie 70% (tabl.1.). Świadczy o tym, iż są to miejscowości w dużym stopniu rolnicze. Struktura użytkowania gruntów sprzyja hodowli trzody chlewnej, a także krów, owiec lub koni. Ponad 20% powierzchni zajmują lasy oraz grunty zakrzewione. Pozostałe grunty stanowią niewielki odsetek.

Tabl. 1 Zestawienie powierzchni gruntów obrębu geodezyjnego Gniewino i Strzebielinko.

Rodzaj użytku	Powierzchnia (ha)	Struktura użytkowania gruntów (%)
Grunty orne	1.537.9673	56,19
Łąki, pastwiska	203.3209	7,43
Lasy i grunty zakrzewione	636.5032	23,25
Sady	6.3301	0,23
Nieużytki	20.3306	0,74
Drogi i tereny kolejowe	89.1522	3,26
Tereny zabudowane:	51.0366	1,87
- mieszkaniowe	26.3783	0,96
- przemysłowe,	4.9989	0,18
- inne		
Tereny przeznaczone pod zabudowę	2.7167	0,10
Wody płynące i stojące, rowy	145.257	5,31
Tereny różne	13.0347	0,48
Powierzchnia całkowita	2.737.0265	100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gniewino

1.3 ZARYS HISTORII ROZWOJU SOŁECTWA GNIEWINO

Okolice Jeziora Żarnowieckiego od najdawniejszych czasów były atrakcyjnym terenem osadniczym. Pierwsi ludzie pojawili się na tych ziemiach około 2500 lat p.n.e. i zamieszkiwali południowe brzegi jeziora. Największe jednak nasilenie osadnictwa pradziejowego przypada na schyłek epoki brązu i początek epoki żelaza (około 650 r. p.n.e.) i związane jest z rozwojem kultury pomorskiej, w której bardzo wysoki poziom osiąga to garncarstwo i odlewnictwo. Specyficznym wytworem tej kultury były popielnice twarzowe (naczynia z plastycznym wyobrażeniem twarzy ludzkiej) oraz bardzo rzadko spotykane popielnice w kształcie domków (dwie znaleziono w Rybnie).

Także osadnictwo wczesnośredniowieczne jest w tym rejonie bogato reprezentowane. Budowano grody obronne, ale także osady otwarte (Nadole, Opalino). Na terenie dzisiejszej wsi Nadole odkryto trzy osady wczesnośredniowieczne, datowane od VIII do XII w. W czasach nowożytnych powstały osady ludności kaszubskiej, które przybrały kształt wsi: Opalino, Czymanowo, Nadole. W XIII wieku obszar ten podporządkowany był kasztelanii białogórskiej i puckiej. Na początku następnego stulecia dostał się pod panowanie Zakonu Krzyżackiego. W 1466 roku, po ustąpieniu Krzyżaków, administrację przejął starosta pucki.

Szczególne znaczenie w rozwoju gospodarczym i kulturowym mieszkańców osad miała działalność klasztoru i kościoła w Żarnowcu. Od XIII do XVI wieku w posiadaniu cysterek (później benedyktynek) znajdowało się 5500 ha gruntów, 1600 ha lasu, Jezioro Żarnowieckie o powierzchni 1470 ha, rzeka Piaśnica z dopływami i brzeg morski od Wierzchucina do Widowa. Wśród najważniejszych osad należących do klasztoru wymienić należy także Nadole i Gniewino. Obok własności klasztornej majątki w okolicy posiadały rody Wejherów, Zalewskich, Dąbrowskich, Rexinów.

Poza krótkimi okresami w XV i XVII wieku obszar gminy należał do Brandenburgii, a później do Królestwa Prus.

Sekularyzacja i późniejsza kasacja klasztoru w Żarnowcu oraz przeprowadzane reformy agrarne przyniosły zmiany posiadania i statusu

dotychczasowych właścicieli ziemi. Bogatsi chłopi wykupywali ziemie i wzmacniali dotychczasowe gospodarstwa. Wsie zwiększały liczbę mieszkańców.

Pierwsze wzmianki nt. miejscowości Gniewino pochodzą z XV w. Na początku XVI wieku zakonnice odsprzedały wieś rodowi Wejherów. W roku 1528 potwierdził prawo własności do tych terenów Mikołaj Weyher (wg starej pisowni Weiher). W tym dokumencie twierdzi, że już w 1491 roku Jan Weyher kupił Gnewino od kuzyna Mikołaja Ropke. Mikołaj Wejher - syn Jana - objął Gnewino po ojcu w 1509 r. Był on równocześnie sędzią i zarządcą dóbr koronnych w Stolp (Słupsku). Miał syna Franciszka władającego Gnewinem, który zmarł w 1575 roku i drugiego - Marcina Weihera, ostatniego biskupa Kammin (Kamienia Pomorskiego), którego portret znajdował się w kościele w Gnewinie i w czasie pożaru w początkach XVII w. zaginął. Po Franciszku Weyherze nastąpił jego syn Klaus, a po nim jego syn, sędzia krajowy Ernest Wejher. W 1628 r. majątek miał 23 włóki. Niewiele zmieniło się do 1658 roku, kiedy to ostatni z Weiherów Franciszek (Franz von) syn sędziego Ernesta odbierał hołd lenny z tych ziem. Jedyna córka Franciszka wniosła te ziemie w posagu rodzinie Natzmerów. W 1711 roku według starych akt Gdańskiego Archiwum Państwowego Starego Miasta właścicielami i dziedzicami Gniewina i Gniewinka była rodzina Jatzkow, ale już w 1756 roku obie wsie należały do majoratu (ordynacji) pana v. Rexin. Według informacji z końca XIX w Gniewino było gminą wiejską, która liczyła 196 mieszkańców. Okręg dworski liczył 212 mieszkańców.

Według najstarszych danych Strzebielinko znane było jako własność rycerska na Kaszubach. Pierwotnie należało do domeny puckiej i przez długie lata stanowiło własność rodziny Przebendowskich. W 1756 r. majątek od Przebendowskich odkupiła rodzina Rexinowie (szlachta kaszubska ziemi lęborskiej). Kolejne lata przynoszą nowych właścicieli, około 1850 r. – właścicielem dóbr został Fredrichs, który rozwinął założenie budując nowy dwór i budynki folwarku oraz powiększył areał posiadłości, który w 1890 roku liczył 403 ha (312 ha ziemi ornej, 14 ha łąk i 69 ha lasu).

Od 1873 majątek zaczął nosić nazwę Friedrichsrod. W 1902 roku mieszkańców stanowiło: 58 Niemców i 44 Polaków, a właścicielem do II wojny światowej był Bruno von Zelewski-Hakenbeck, który wyposażył folwark w nowe urządzenia m.in.: wieżę ciśnień i transformator.

1.4. KOMPOZYCYJNE WALORY ZESPOŁÓW ZABUDOWY

Krajobraz gminy postrzegany jest nie tylko przez cechy wynikające z ukształtowania i funkcjonowania środowiska przyrodniczego, ale także przez elementy antropogeniczne – powstałe w wyniku działalności człowieka w tym środowisku. Charakterystyczne jest, że cechy antropogeniczne nie dotyczą wyłącznie zabudowań, ale także sposobu kształtowania zieleni i krajobrazu na obszarach zabudowanych.

Osiedla ludzkie kształtowały się przez wieki i wykształciły szereg tradycyjnych cech specyficznych dla danego regionu. Promowanie istoty krajobrazu regionalnego i rodzimych wzorców za pomocą zestawienia form budownictwa miejscowego, powinno pomóc w odnalezieniu właściwego sposobu kształtowania przestrzeni architektonicznej i krajobrazowej regionu. Współczesne budownictwo, tak jak w przeszłości, nie powinno kłócić się z otoczeniem, krajobrazem. Tradycje budownictwa regionalnego, rozpoznane i określone dziedzictwo, powinno zostać przekazane w formie dostosowanej do potrzeb określonych przez teraźniejszość.

Ramy przestrzenne dla rozwoju kultury ludowej gminy Gniewino stworzyła średniowieczna organizacja gospodarki wiejskiej. W rezultacie kolonizacji na prawie niemieckim nadano wsiom zorganizowany układ osadniczy. Wsie w ówczesnych dobrach rycerskich i kościelnych charakteryzowały się w miarę regularną zabudową, podporządkowaną hierarchii społecznej.

Największa zagroda i dział ziemi przypadały sołtysowi; on i chłopi pełnorolni – gburzy, o jednakowych nadziałach ziemi, osadzani byli w centrum wsi. Zagrodnicy i chałupnicy – nie posiadający nic poza zagrodą, której część zajmowały budynki a resztę ogród warzywny, lub tylko chałupa – osadzani byli na obrzeżu zabudowy wsi. W tym czasie można wyróżnić dwa charakterystyczne typy kompozycji zespołów zabudowy: wieś owalnicowa i wieś ulicowa.

Ten stary układ osadniczy naruszyła dopiero masowa organizacja folwarków w XV – XVIII w., zarówno w dobrach prywatnych, jak i kościelnych. Folwarki zakładano we wsiach już istniejących oraz na gruntach nowo pozyskanych pod uprawę. Towarzyszące im zagrody czeladzi i robotników rolnych, lokowane poza zagrodą

folwarczną, po parcelacji folwarków otrzymywały nadziały ziemi i stawały się pełnorolnymi gospodarstwami. Był to zaczątek późniejszych wsi.

Po raz drugi struktura zabudowy wsi zmieniła się na skutek przeprowadzonego w latach 1821-48 uwłaszczenia chłopów. Wraz z przekazywaniem chłopom ziemi na własność następowała separacja gospodarstw związana ze zmianą systemu uprawy roli – zarzucaniem tzw. trójpolówki. W wyniku przeprowadzanych reform zamiast dotychczasowych licznych działek ziemi, porozrzucanych na całym obszarze należących do wsi pól uprawnych, chłop otrzymywał zwarte gospodarstwo rolne. Od tego czasu, coraz liczniejsze stają się przysiółki zwane wybudowaniami lub pustkami oraz wsie o układzie rzędowym.

Na przestrzeni wieków w wyniku przybywania do miejscowości nowych mieszkańców i lokalizacji kolejnych zagród i budynków, pierwotne założenia ruralistyczne wsi rozwijały się i ulegały zmianom. Dziś w wielu miejscowościach historyczne, regionalne układy rozplanowania można rozpoznać na fragmentach współcześnie istniejących wsi. Wyznaczenie tych części współczesnych układów, na których zachowały się historyczne zasady rozplanowania istotne jest dla właściwego, zgodnego z lokalną tradycją sposobu kształtowania wiejskich jednostek osadniczych.

Gniewino zabudowane było kiedyś na planie owalnicy, którą cechuje zachowanie charakteru wrzecionowatego wnętrza wsi z otwartym placem – nawsiem oraz czytelnego układu głównych dróg, niestety rozbudowa zniekształciła dawny typowo słowiański plan sprzed stuleci.

Strzebielinko zabudowane były kiedyś na planie wsi folwarcznej, gdzie był zachowany i czytelny układ wsi z dworem (pałacem) i zespołem zabudowy mieszkalnej pracowników folwarku.

Podobnie jak układy wsi, formy zabudowy wiejskiej na obszarze gminy Gniewno posiadają cechy charakterystyczne zarówno w skali regionu jak i poszczególnych miejscowości. O wartości tych budynków świadczy nie tylko stan ich zachowania, ale także sprawdzone, właściwe proporcje samych budynków, a także materiały, z których je wykonano (Dąbrowski i in., 2002).

2. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SOŁECTWA

2.1. ŚRODOWISKO FIZYCZNOGEOGRAFICZNE BADANEGO OBSZARU

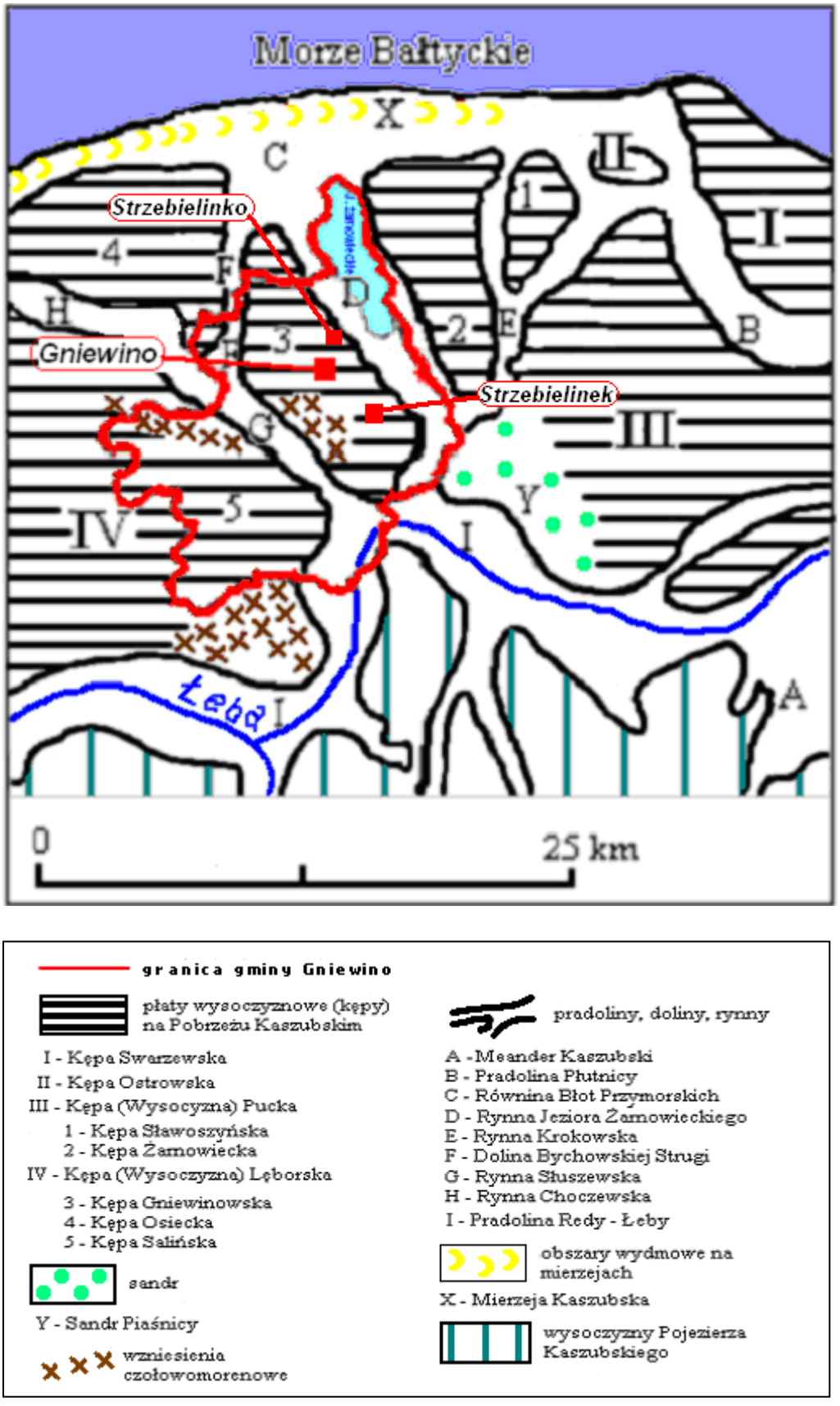
2.1.1. Rzeźba powierzchni

Analizowany obszar położony jest w obrębie Pobrzeża Kaszubskiego będącego częścią Pobrzeży Południowobałtyckich. Pobrzeże Kaszubskie leży zasadniczo na przedłużeniu Pobrzeża Słowińskiego, jest jednak od niego wyraźnie oddzielone południkowym odcinkiem pradoliny dolnej Łeby, która zresztą całym równoleżnikowym biegiem odcina tę jednostkę od Pojezierza Kaszubskiego. Na terenie gminy występują znaczne różnice poziomów dochodzące nawet do 120 m.

W granicach gminy Gniewino występują fragmenty lub prawie w całości następujące mikroregiony (Augustowski,1965):

- Równina Błot Przymorskich,
- Pradolina Redy – Łeby,
- Rynna Jeziora Żarnowieckiego,
- Rynna Słuszewska,
- Dolina Bychowskiej Strugi,
- Kępa Lęborska, a w niej: Kępa Gniewinowska, Kępa Osiecka, Kępa Salińska (Ryc. 2.).

Sołectwo Gniewino leży na obszarze Kępy Gniewinowskiej. Od zachodu sąsiaduje z Doliną Bychowskiej Strugi i Rynną Słuszewską, od wschodu z Rynną Jeziora Żarnowieckiego, od północy z Równiną Błot Przymorskich.

Ryc. 2. Formy ukształtowania powierzchni w obrębie analizowanych miejscowości oraz terenów przyległych

źródło: opracowanie własne na podstawie Galon, 1972, s.119

2.1.2. Klimat

Podobnie jak w całej Polsce, tak i w otoczeniu gminy Gniewino występuje klimat umiarkowany – przejściowy między morskim a lądowym. Stan pogody jest zależny przede wszystkim od mas powietrza, napływających z różnych kierunków. Podczas nasuwania się ich znad Atlantyku z rejonu Islandii, latem następuje znaczne zachmurzenie, ochłodzenie i wzrost wilgotności, natomiast zimą – odwilż i częste mgły. Są to typowe cechy klimatu morskiego. Napływ powietrza znad wschodniej Europy powoduje z kolei pogodę suchą, zimę mroźną, natomiast latem – gorącą, a więc charakterystyczną dla klimatu lądowego. Udział mas powietrza zwrotnikowego bądź arktycznego jest zdecydowanie mniejszy.

Bezpośrednie położenie regionu nad Bałtykiem sprawia, że klimat rozpatrywanego obszaru jest znacznie bardziej oceaniczny niż w głębi Polski. Lata są chłodniejsze, a zimy cieplejsze, mniejsze są, zatem amplitudy temperatur powietrza. Wyraźny wpływ na klimat wywiera duże zróżnicowanie wysokości. Wraz z jej wzrostem obniża się wysokość temperatury, a zwiększa suma opadów atmosferycznych. Bardzo istotnym elementem klimatu, typowym dla wybrzeża są wiatry. Wieją one tu w ciągu całego roku, z różnym nasileniem – z mniejszą prędkością latem, z większą jesienią i zimą. Dni bezwietrznych jest niewiele (Mordawski, 1994).

Silne zróżnicowanie cech morfologicznych i fizycznych rejonu Jeziora Żarnowieckiego wpływa w znacznym stopniu na zróżnicowanie cech fizycznych atmosfery w jego rejonie, zwłaszcza w jego dolinnej, przyziemnej części. Średnia roczna suma opadów wynosi 714,9 mm. Pokrywa śnieżna pojawia się od listopada do kwietnia. Największe zachmurzenie występuje od czerwca do sierpnia. Średnia roczna wilgotność powietrza wynosi 82% (Świtajski, 2003).

2.1.3. Wody powierzchniowe

Charakter obiegu wody na terenie gminy Gniewino jest typowy dla przymorskich obszarów młodoglacjalnych. Układ współczesnej sieci hydrograficznej uwarunkowany jest ukształtowaniem terenu i jego morfogenezą.

Obszar gminy Gniewino położony jest w obrębie zlewni bezpośredniej Morza Bałtyckiego, w dorzeczu zlewni rzeki Piaśnicy. Zachodnia część gminy odwadniana

jest przez Bychowską Strugę i jej dopływ Salinkę. Wschodnia część gminy położona jest w zlewni bezpośredniej Jeziora Żarnowieckiego odwadnianej przez przepływającą przez nią Piaśnicę. Środkowa i południowa część gminy położona jest w obrębie zlewni rzeki Redy.

W granicach gminy Gniewino szczególnym elementem hydrograficznym są jeziora. Poza jednym dużym akwenem - Jeziorem Żarnowieckim, znajdującym się w północno – wschodniej części gminy, brak jest tam dużych jezior. Wymienić jednak należy także ciąg jezior położonych w rynnach subglacjalnych: Jezioro Choczewskie (w gminie Choczewo), Jezioro Salino, Czarne (południowo – zachodnia część gminy). Zupełnie inną genezę posiada Jezioro Dąbrze, które zalicza się do jezior wytopiskowych. W obrębie kęp wysoczyznowych występuje niewielka liczba drobnych powierzchniowych jezior, tzw. "oczek" będących na różnym etapie zlodowacenia. Pomimo małych rozmiarów i głębokości pełnią one istotną funkcję retencyjną.

Największe rzeki w granicach gminy charakteryzuje się następującymi parametrami:

- Piaśnica – długość górnego biegu wynosi 16,7 km, średni spadek $3,3^0/_{00,}$ w dnie rynny subglacjalnej $1,3^0/_{00}$;
- Bychowska Struga – długość 20,1 km, średni spadek $2,2\ ^0/_{00}$.

2.1.4. Gleby

Gleby gmin Gniewino są bardzo zróżnicowane i należą do grup dobrych i bardzo dobrych oraz gleb średnich oraz słabych i bardzo słabych. Ich występowanie charakteryzuje się dużą zmiennością przestrzenną, związaną z ukształtowaniem i genezą terenu. Ocena rolniczej przydatności gleb w gminie Gniewino wypada bardzo dobrze. Ponad 40% wszystkich gleb ocenionych zostało jako gleby drugiego i trzeciego kompleksu rolniczej przydatności gleb.

Na obszarze sołectwa Gniewino najwięcej jest gleb klasy IV, są to gleby zaliczane do średniej jakości, również jest sporo gruntów klasyfikujących się do III klasy. Właśnie gleby I, II, III są najlepszymi gruntami ornymi, są to gleby średniowięzłe, zasobne w pruchnicę (lessowe, pyłowe i gliniaste)

2.1.5. Szata roślinna

W gminie Gniewino najcenniejsze zbiorowiska zachowały się w obrębie terenów nieprzydatnych lub trudno dostępnych dla upraw (pagóry czołowo-morenowe, zbocza dolin rzecznych i rynien polodowcowych, izolowane zagłębienia i rozległe tereny podmokłe).

Szczególną cechą w strukturze i funkcjonowaniu środowiska przyrodniczego gminy są liczne, drobne zbiorowiska związane z terenami o płytkim poziomie wód gruntowych (torfowiska, szuwary itp.).

Antropogenicznym elementem struktury biotycznej gminy Gniewino są liczne, w granicach opracowania, zespoły i założenia parkowe oraz cenne drzewostany cmentarne. W ich obrębie występują okazy drzew, które swoimi parametrami upoważniły do uznania ich za pomniki przyrody. Założenia parkowe składają się z gatunków rodzimych, jak i egzotycznych, które znalazły korzystne warunki siedliskowe dla rozwoju.

Szata roślinna w północnej części gminy Gniewino, na wysoczyźnie morenowej, gdzie pierwotnie były właśnie lasy bukowe i mieszane, na płaskich lub falistych powierzchniach, została przekształcona w pola uprawne. Lasy ocalały jedynie na ostrzej zarysowanych wzniesieniach czołowomorenowych, na stromych zboczach pradolin i dolin. Taka sytuacja występuje na Kępie Salińskiej, znajdującej się w południowo – zachodniej części gminy Gniewino. Teren ten w większości pokrywają lasy wchodzące w skład kompleksu ,,Lasów Lęborskich".

Pradolina Redy – Łeby znajdująca się w południowej części gminy wypełniona jest rozległymi torfowiskami. Na zmienionych przez człowieka torfowiskach wysokich spotyka się takie rośliny, jak: wrzos, brusznica, porosty. Torfowiska można również odnaleźć we wschodniej części badanego obszaru, w rejonie jezior: Salino, Czarne, Dąbrze oraz Doliny Bychowskiej Strugi (Augustowski, 1977).

Gmina Gniewino charakteryzują się wyjątkowymi walorami przyrodniczymi, czego wyrazem są znajdujące się na jej obszarze liczne formy ochrony przyrody:

- rezerwat przyrody Długosz Królewski w Łęczynie;
- Choczewsko-Saliński Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Pradoliny Redy – Łeby;
- pomniki przyrody – głazy i drzewa;

- liczne obszary i obiekty kwalifikujące się do objęcia ochroną przyrody (Program ochrony środowiska dla gminy Gniewino na lata 2004-2011, 2004).

Również w bezpośrednim sąsiedztwie gminy znajdują się liczne obszary objęte ochroną:

- rezerwaty przyrody („Piaśnickie Łąki", „Białogóra", „Woskownica Bielawskich Błot", „Moroszka Bielawskich Błot", „Zielone", „Babnica", „Widowo", „Źródliska Czarnej Wody", „Bielawa", „Długosz Królewski w Wierzchucinie";
- Nadmorski Park Krajobrazowy;
- Nadmorski Obszar Chronionego Krajobrazu;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej;
- Użytki ekologiczne (Świtajski, 2003).

2.2. KRAJOBRAZ KULTUROWY

2.2.1. Obiekty i zespoły znaczące dla dziedzictwa kulturowego gminy

Kościół w Gniewinie istniał już w 1400 r. Założony został przez siostry żarnowieckie. Stary, pokrzyżacki kościół katolicki po rozpowszechnieniu się reformacji został przejęty przez protestantów. W początkach XVII w. pani v. Wejher z pomocą okolicznych katolików ufundowała drugi kościół (budowa zakończyła się w latach 1601-1604 postawieniem dzwonnicy). Obecny pseudogotycki, typowy dla XIX wiecznego budownictwa sakralnego w zaborze pruskim, ma resztki wyposażenia z dawnej świątyni. Jedynie spiżowy dzwon z gdańskiego warsztatu Beninga, pochodzący z 1604 r., zasługuje na większą uwagę.

Zespół folwarczny w Strzebielinku powstawał w 4 ćwiartce XIX w. i w latach 20-tych XX w. Kompozycja zespołu oparta jest na zestawieniu odmiennych elementów tworzących nieregularny i luźno powiązany układ. Oś założenia stanowiła aleja rozdzielająca folwark (zlokalizowany w części zachodniej) i tereny dworsko-rekreacyjne (zlokalizowane w części północno-wschodniej). Folwark miał zwarty i zamknięty układ geometryczny. Budynki zgrupowane były wokół prostokątnego dziedzińca. Na południe od folwarku, wzdłuż alei zlokalizowany został staw. Dwór, przesunięty w stosunku do głównej osi na wschód, otoczony był od strony południowo-wschodniej i wschodniej ogrodem i sadem, a od strony północnej

obszernym parkiem. Budynek wzniesiony został w 2 połowie XIX w i rozbudowany w latach 20-tych XX w. Jest to jednokondygnacyjny, murowany z cegły obiekt, wzniesiony na kamiennej podmurówce, posiadający częściowo mieszkalne poddasze. Dach jest dwuspadowy z czteroosiową wystawką od frontu, z naczółkami i flankowany murowanymi słupkami. Z folwarku, w kierunku wschodnim, omijając dworski ogród, prowadzi droga do osady czworaków.

Dziś park, ogród i staw są zaniedbane i zdewastowane. Zburzona została kuźnia, magazyn na nawozy i częściowo stodoła. Dwór także znajduje się w nienajlepszym stanie. Postuluje się zachowanie układu całości założenia, w szczególności uporządkowanie parku, ogrodu i stawu.

2.2.2. Obiekty i stanowiska archeologiczne

Odkrycia archeologiczne na terenie wsi Gniewino wskazują na bogatą historię tych okolic. Najwcześniejsze odkrycia datowane są na epokę kamienia. Z okresem tym związane są przedmioty rogowe i kościane (harpun, haczyki, igły, motyki) znalezione na terenie wsi. Najważniejsze badania wykopaliskowe przeprowadzono w Gniewinie w latach 1890 – 1898. Przebadano wtedy 8 kurhanów datowanych na wczesną epokę żelaza. Kurhany miały od 8 m do 16 m średnicy i około 1.5 m. Z grobami kurhanowymi związane są skarby wyrobów z brązu – siekierki, nakolanniki, bransolety datowane na przełom epoki brązu i wczesnej epoki żelaza. Oprócz cmentarzyska kurhanowego na terenie wsi znajdowało się cmentarzysko płaskie datowane na okres wpływów rzymskich (II – III w. n.e.). Na terenie wsi odkryto liczne ślady osadnictwa związane z osadami wielokulturowymi.

Miejscowość Strzebielinko to obszar występowania cmentarzyska grobów skrzynkowych datowanych na wczesną epokę żelaza i miejsce odkrycia skarbu datowane na epokę brązu.

2.2.3. Obiekty i strefy ochrony archeologicznej

Przedmiotem ochrony archeologicznej są stanowiska i obiekty archeologiczne:

- wpisane do rejestru zabytków województwa pomorskiego,
- strefy ochrony archeologicznej (konserwatorskiej) ustanowione na obszarach na których znajdują się stanowiska archeologiczne.

Obiekty archeologiczne objęte ochroną to:

- stanowiska o ustalonej lokalizacji,
- stanowiska o dużych walorach poznawczych dla regionu i gminy,
- potwierdzone wartości zabytkowe stanowisk poprzez badania terenowe.

W tabl. 2. przedstawiono wykaz nieruchomości wpisanych do ewidencji zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Gdańsku znajdujących się w miejscowościach Gniewino i Strzebielinko.

Tabl. 2. Wykaz nieruchomości wpisanych do ewidencji zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Gdańsku.

Miejscowość	Nr działki	Obiekt	Opis
Gniewino	129/1	Dwór	Murowany budynek z ok. 1885 r.
Gniewino	148/1	Kuźnia	Murowany budynek z 4 ćwiartki XIX w.
Gniewino	148/1	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny – dawna obora – z 4 ćwiartki XIX w.
Gniewino	377/5, 377/7	Szkoła	Murowany budynek z ok. 1925 r.
Gniewino	102/2, 102/3	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1897 r.
Gniewino	*102/2*	*Masarnia*	*Murowano-drewniany budynek z ok. 1937 r.*
Gniewino	104/1	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1900 r.
Gniewino	107/3	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1891 r.
Gniewino	108	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1902 r.
Gniewino	353	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1910 r.
Gniewino	354/1	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1900 r.
Gniewino	354/1	Obora	Murowany budynek z ok. 1910 r.
Gniewino	355/5	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1912 r.
Gniewino	119/4	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1926 r.
Gniewino	121, 123/1	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1932 r.
Gniewino	362/3	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1903 r.
Gniewino	362/3	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1910 r.
Gniewino	350/1	Gorzelnia	Murowany budynek z ok. 1910 r.
Gniewino	362/3	Dom - biura	Murowany budynek z ok. 1930 r.
Gniewino	362/3	Magazyn	Murowany budynek z ok. 1910 r.
Gniewino	363	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny – obecnie Klub Rolnika – z ok. 1912 r.
Gniewino	125/1	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1932 r.
Gniewino	364	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1930 r.
Gniewino	366	Stodoła	Murowano-kamienny budynek z 4 ćwiartki XIX w.

Gniewino	376/2	Poczta	Murowany budynek z ok. 1935 r.
Gniewino	169/1	Dom	Drewniany dom – dawny urząd celny – z ok. 1925 r.
Gniewino	177/14	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1923 r.
Gniewino	-	*Dom mieszkalny*	*Murowany dom mieszkalny z ok. 1923 r. (wg danych z 1982 r. przeznaczony do rozbiórki)*
Gniewino	387/5	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny z ok. 1923 r.
Strzebielinko	1/1	Dwór	Murowany dwór z 4 ćwiartki XIX w.
Strzebielinko	-	*Obora*	*Murowano-kamienny budynek z 4 ćwiartki XIX w.*
Strzebielinko	1/5	Chlewnie	Murowano-kamienny budynek z 4 ćwiartki XIX w.
Strzebielinko	12/7	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny – dawny czworak - z 4 ćwiartki XIX w.
Strzebielinko	13/3, 13/4	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny – dawny czworak - z 4 ćwiartki XIX w.
Strzebielinko	17/5, 17/7	Dom mieszkalny	Murowany dom mieszkalny – dawny czworak - z 4 ćwiartki XIX w.
Strzebielinko	189/7 60/8	Dom	Murowany dom – dawny budynek celny – z ok. 1921 r.
Strzebielinko		Dom	Murowany dom – dawny budynek celny – z ok. 1921 r.
Strzebielinko		Dom	Murowany dom – dawny budynek celny – z ok. 1921 r.

(pochyłym drukiem zaznaczono obiekty nieistniejące, zrujnowane lub przebudowane, które utraciły walory kulturowe)

źródło: opracowanie własne na podstawie Dąbrowski i in., 2002

2.3. ŚRODOWISKO SPOŁECZNE I GOSPODARKA

2.3.1. Charakterystyka demograficzna

Mieszkańcy gminy są nie tylko podmiotem działań samorządów, nakierowanych na zaspokajanie ich potrzeb, ale także tworzą najważniejszy potencjał rozwojowy oraz, wraz z upodmiotowieniem społecznym, decydują o kierunkach rozwoju lokalnego. Struktura demograficzna i społeczna mieszkańców warunkuje w znacznej mierze dalszy rozwój regionu, stanowi przy tym podstawę podejmowanych działalności społecznych i gospodarczych (Dąbrowski i in., 2002).

Gniewino jest gminą wiejską, której część, zwłaszcza południowa, posiada jednakże wiele cech obszarów zurbanizowanych przestrzennie, ekonomicznie i społecznie, podobnie jak i sołectwo Gniewino.

W sołectwie Gniewino zameldowanych na stałe było 2 345 osób (stan na koniec 2017 roku), z czego w miejscowościach: Gniewino 2063 osób, Strzebielinek 114 osoby , Strzebielinko 168 osób.

Wskaźnik feminizacji, czyli liczba kobiet na 100 mężczyzn, oddaje w pośredni sposób funkcjonalny charakter poszczególnych gmin. 94 kobiety na 100 mężczyzn w gminie Gniewino jest typowy dla obszarów o dominacji sektorów produkcyjnych, w tym rolnictwa i przemysłu. W sołectwie Gniewno sytuacja jest podobna, mężczyzn jest 1216, natomiast kobiet 1129, czyli na 100 mężczyzn przypadają 93 kobiety.

W tabl. 3. przestawiono zmiany liczby ludności w sołectwie Gniewino oraz Gminie Gniewino ogółem w latach 2008-2017 oraz ich dynamikę.

Tabl.3. Liczba ludności w sołectwie Gniewino oraz gminy Gniewino ogółem w latach 2008-2017

Lata	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Dynamika* demograficzna
Gmina Gniewino ogółem	6931	7011	7013	7078	7092	7131	7177	7150	7164	7217	104
sołectwo Gniewino	2267	2270	2267	2289	2315	2349	2368	2346	2337	2345	103
% ogółu mieszkańców gminy Gniewino	32,71	32,38	32,33	32,34	32,64	32,94	32,99	32,81	32,62	32,49	

* dynamikę zmian demograficznych na terenie gminy Gniewino obliczono dla lat 2008-2017, przyjmując rok 2008 jako 100

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gniewino

W badanym okresie 10 lat zarówno ludność gminy Gniewino jak i samego sołectwa Gniewino wzrosła średnio o 3-4%. Odsetek liczby mieszkańców sołectwa Gniewino w stosunku do liczby mieszkańców gminy utrzymuje się na podobnym poziomie nieco ponad 32%.

Na ruch naturalny ludności składają się urodzenia, zgony, małżeństwa oraz najbardziej sumaryczny wskaźnik przyrostu naturalnego, będący różnicą między urodzeniami a zgonami. To właśnie przyrost naturalny, poza migracjami, decyduje o przemianach liczby ludności gminy.

Tabl. 4. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w Gminie Gniewino i miejscowościach sołectwa Gniewino w latach 2015-2017.

	2015	2016	2017
Gmina Gniewino	4,89	3,76	5,82
Sołectwo Gniewino	2,98	-1,28	5,54

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gniewino

Wskaźnik przyrostu naturalnego w sołectwie Gniewino w latach 2015-2017 nie wykazuje stałej tendencje. W latach 2015 i 2017 wynosi jest dodatni, zaś w 2016 ujemny. Wyniki analizowanego obszaru są niższe od średniej dla gminy Gniewino. Można zakładać, że przyrost naturalny będzie miał niewielki wpływ, a wręcz może niekorzystnie wpływać na wzrost liczby ludności w badanych miejscowościach.

Ważnym dla rozwoju regionów procesem są migracje. Wskaźnik salda migracji oddaje realną atrakcyjność obszaru pod względem osadniczym i określa różnicę między przyjazdami a wyjazdami na pobyt stały z danego terenu. Saldo migracji stanowi rzeczywistą weryfikację walorów i barier osadniczych występujących w gminie, a także konkurencyjności sąsiednich obszarów. Ujemne, bądź zerowe saldo migracji w badanych latach na terenie gminy Gniewino oddają relatywnie niewielką atrakcyjność osadniczą tych terenów.

Saldo migracji w badanym sołectwie Gniewino na przestrzeni ostatnich lat jest dodatnie. Może to świadczy o tym, iż jest ono w porównaniu do reszty gminy relatywnie atrakcyjnym miejscem do osiedlania się.

W tabl.5. przedstawiono udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w analizowanym obszarze. Sołectwo Gniewino odzwierciedla sytuacje panującą na obszar całej gminy.

Tabl. 5. Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w Gminie Gniewino i sołectwie Gniewino, stan na 31.12.2017 r.

	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny
Gmina Gniewino	24	64	12
sołectwo Gniewino	23	65	12

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Gniewino

- wiek przedprodukcyjny – mężczyźni i kobiety w wieku 0-17 lat
- wiek produkcyjny – mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat
- wiek poprodukcyjny – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej

W porównaniu do obszaru całej Gminy w sołectwie Gniewinie jest nieznacznie większy odsetek osób w wieku produkcyjnym, mniej jest natomiast osób w wieku przedprodukcyjnym.

2.3.2. Analiza gospodarcza

Gniewino jest głównym ośrodkiem gospodarczo-społecznym i administracyjnym w Gminie Gniewino skupiającym większość usług. Oferowane są w niej usługi administracyjne związane ze zlokalizowaną tu siedzibą przedstawicielstwa samorządu terytorialnego. We wsi znajdują się oddziały banków PKO BP oraz Kaszubskiego Banku Spółdzielczego.

Handel reprezentowany jest przez kilka sklepów spożywczych (w tym dwa minimarkety), dwa sklepy ogólnobudowlane . W Gniewinie funkcjonują również trzy zakłady fryzjerskie, kilka restauracji. Zlokalizowane są tu także jedna stacja benzynowa. Gniewino posiada jedyną w gminie lecznicę zwierząt. Znajduje się tu również Komisariat Policji, Urząd Pocztowy, Samorządowy Zespół Szkół.

W Gniewinie znajdują się dwa zakład przetwórstwa rybnego oraz fabryka kabli zatrudniające kilkaset osób z terenu Gminy Gniewino.

Poza wspomnianymi powyżej zakładami duża część mieszkańców Gniewina pracuje w pobliskiej strefie ekonomicznej i w mieście Wejherowo.

Bezrobocie w analizowany obszarze w ostatnim czasie nieznacznie spada. W Gminie Gniewino na koniec roku 2017 było 190 bezrobotnych, co daje stopę bezrobocia w granicach 5-6%.

2.4. DROGI I SYSTEM TRANSPORTU

System dróg publicznych w gminie Gniewino tworzą drogi kategorii powiatowej oraz gminnej. Przez obszar gminy nie przebiegają żadne ponadregionalne trasy komunikacyjne drogowe ani kolejowe. Drogi powiatowe w gminie posiadają nawierzchnię utwardzoną, a ich stan techniczny jest dobry. Gorsza sytuacja jest w przypadku dróg gminnych i wewnętrznych, gdzie bardzo często spotykana jest nawierzchnia szutrowa. Dodatkowo wadą tych dróg jest niewielka szerokość

(możliwość kolizji podczas wyprzedzania, a nawet mijania) co utrudnia bezpieczny dojazd do miejsc zamieszkania oraz terenów z infrastrukturą publiczną.

Transport zbiorowy odbywa się poprzez połączenia PKS oraz linie prywatne, a także w czasie roku szkolnego autobusami Gniewińskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego (połączenia wewnątrz gminy). Mimo działania na terenie gminy trzech przewoźników podróżni często natrafiają na utrudnienia w związku z mała ilością połączeń do danych miejscowości. Problemem jest również długi czas dojazdu do poszczególnych miejscowości oraz konieczność przesiadek. Minimalny czas dojazdu do Gdyni, czy Lęborka środkami komunikacji pasowej przekracza godzinę i wymaga przemieszczenia się do Wejherowa autobusem, a następnie liniami SKM (około godz. pod warunkiem, iż nie będzie trzeba czekać na pociąg).

Dowóz dzieci do szkół odbywa się szkolnymi gimbusami. Z terenu całej Gminy dowożone są dzieci do szkoły w Gniewinie oraz w Kostkowie. Najdłuższy czas dojazdu do szkół to około 20-30 min.

2.5. KULTURA I REKREACJA

Imprezy sportowe to rozrywka, w której aktywnie uczestniczą dzieci jak i dorośli. Na terenie gminy Gniewino odbywają się zawody w różnych konkurencjach pomiędzy sołeckimi drużynami, zawody strażackie i inne imprezy znaczące również w regionie.

Czas wolny dzieci spędzać mogą w Domach Sołeckich znajdujących się w miejscowościach: Bychowo, Chynowie, Czymanowo, Kostkowo, Lisewo, Mierzynko, Mierzyno, Nadole, Perlino oraz Rybno.

Głównym ośrodkiem rozpowszechniania kultury jest Centrum Kultury, Sportu, Turystyki i Biblioteka w Gniewinie. Ośrodek koordynuje organizację różnego rodzaju zajęć dla dzieci, jak i dorosłych. Dodatkowymi miejscami dla rozwoju kultury są szkoły w Gniewinie i Kostkowie. Przy szkołach znajdują się dwie biblioteki umożliwiające korzystanie z lektur zarówno dzieciom jak i dorosłym. W ramach zajęć pozaszkolnych organizowane są kółka zainteresowań. Szczególnie ważne ze względu na osiągnięcia dzieci są zajęcia teatralne i sportowe.

Do celów sportowych wykorzystywane są szkolne hale sportowe, hala widowiskowo-sportowa w Gniewinie, pływalnia, bowling, pole do mini-golfa, stadion w Gniewinie oraz Orlik w Kostkowie i Rybnie. W większych miejscowościach w gminie znajdują się zorganizowane boiska sportowe (Chynowie, Czymanowo, Bychowo, Gniewino, Lisewo, Perlino, Mierzyno).

W obrębie geodezyjnym Strzebielinko znajduje się kompleks turystyczno – rekreacyjny Kaszubskie Oko w skład którego wchodzą wieża widokowa, plac zabaw, minigolf. Jest to miejsce spędzania wolnego czasu przez rodziny z całej Gminy Gniewino.

3. ANALIZA MOCNYCH I SŁABYCH STRON SOŁECTWA

Podstawą sformułowania Planu Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek jest analiza wyników SWOT, a następnie jej synteza, której późniejsze wykorzystanie powinno przebiegać zgodnie z następującymi założeniami:

a) wzmocnienie istniejących już silnych stron oraz skuteczne wykorzystanie szans,
b) likwidacja słabych stron i eliminacja zagrożeń,
c) wykorzystanie słabych stron tak, aby uczynić z nich atuty.

Tabl. 6. Analiza SWOT miejscowości Gniewino, Strzebielinek i Strzebielinko.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Dobra renta położenia	Średni poziom wykształcenia
Duży potencjał dla rozwoju funkcji turystycznej	Niewielka aktywność gospodarcza mieszkańców
Mieszkańcy – silne więzi międzyludzkie	Brak terenów inwestycyjnych
Dobry stan, jakość środowiska przyrodniczego	Złe warunki komunikacyjne utrudniające połączenie z całym trójmiastem
	Brak miejsca do aktywnego wypoczynku dla najmłodszych i ich rodziców
	Brak taniego dostępu do Internetu

źródło: opracowanie własne

Tabl. 7. Podsumowanie określające szanse i zagrożenia miejscowości.

SZANSE	ZAGROŻENIA
Prężnie rozwijająca się gmina	Biurokracja, opróżnienia z zatwierdzeniem wszystkich programów operacyjnych,
Możliwości pozyskania funduszy strukturalnych	Likwidacja istniejących zakładów pracy w gminie i okolicy
Rozwój turystyki i rekreacji	Zmniejszenie, zniesienie zasłon socjalnych
Sprzyjająca polityka regionalna w tym adresowana do rozwoju obszarów wiejskich ze strony rządu i władz wojewódzkich	Nadmierny rozwój przestrzenny zespołów zabudowy (zbytnie uwidocznienie jej w krajobrazie – zarówno ze względu na zajmowaną powierzchnię terenu, jak i różnorodność – mało spójne z tradycyjnymi formami zabudowy)
Zwiększenie dostępności do kapitałów i środków pomocowych, w tym pochodzących z Unii	Małe działki (nadmierne zagęszczenie zabudowy, brak dróg dojazdowych o wymaganych prawem parametrach a tym samym zmniejszenie bezpieczeństwa i komfortu dla wypoczynku w domach letniskowych)
Wzrost świadomości i nabycie wiedzy przez mieszkańców gminy na temat Unii, środków pomocowych (jak je pozyskać, gdzie się udać, kogo się zapytać)	Duża część zabudowy nie jest wystarczająco wyposażona w infrastrukturę ochrony środowiska lub nie posiada jej wcale
Popyt w Polsce i Europie na usługi turystyczne oparte o walory przyrodnicze	Nie dostosowane rolnictwo do wymogów UE
Współpraca z Gminą przy realizacji strategii rozwojowej	Ukryte bezrobocie w rolnictwie
Dobre położenie geograficzne, blisko morza, blisko dużych miast	Wzrost poziomu bezrobocia związany z kryzysem gospodarczym
Rozwój rolnictwa w oparciu o pomoc zewnętrzną	Nie uzyskanie dofinansowania z UE
Rozwój agroturystyki (wykorzystanie walorów krajobrazowych, krajoznawczych, wiejskich)	
Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości	
Moda na mieszkanie na wsi	
Współpraca z zaprzyjaźnionymi gminami Choczewo i Krokowa	
Tworzenie gospodarstw agroturystycznych	
Nawiązanie współpracy regionalnej i zagranicznej	

źródło: opracowanie własne

4. OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

Zapisy zawarte w Planie Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek na lata 2018-2025 spełniają warunki zgodności z zapisami zawartymi w dokumentach dotyczących rozwoju gminy tj. Strategią Rozwoju Gminy Gniewino na lata 2015 - 2025.

W celu stworzenia zbioru inwestycji, działań i zadań, jakie należy przeprowadzić podczas najbliższych siedmiu lat na terenie sołectwa Gniewino posłużono się przede wszystkim sugestiami mieszkańców oraz wynikami analizy SWOT.

Zadaniem priorytetowy, przewidzianym do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2018-2025, jest projekt pod nazwą: **„Przebudowa ulicy Zielonej w miejscowości Gniewino".**

Projekt ten zostały jednogłośnie wybrany przez zebranie wiejskie, które odbyło się 17 września 2018 r. i jako priorytetowy został zgłoszony do realizacji.

Poniżej w tabeli zawarto spis planowanych projektów do realizacji na lata 2018-2025.

TABL. 8. Wykaz projektów planowanych do realizacji w sołectwie Gniewino na lata 2018-2025

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
1.	**„Przebudowa ulicy Zielonej w miejscowości Gniewino”**	Poprawa stanu bezpieczeństwa, poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewina, Gminy Gniewino i przyjezdni korzystający z infrastruktury drogowej. Realizacja projektu przewiduje przebudowę nawierzchni drogi na ulicy Zielonej. W ramach projektu zostanie wykonana nawierzchnia z kostki betonowej na odcinku 178 m., szerokość 4,5 m wraz ze zjazdami na posesje oraz odwodnieniem. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa bezpieczeństwa i estetyki w miejscowości Gniewino oraz łatwiejszy dostęp do infrastruktury publicznej. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: – wzrośnie zadowolenie mieszkańców miejscowości – zwiększy się atrakcyjność Gniewina – zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców i przyjezdnych Rozpocznie się proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, które stanowi według Białej Księgi dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich, jedno z priorytetowych zagadnień wymagających natychmiastowej interwencji.	2018-2019	Wartość całkowita: 330 000 zł: 200 000 – PROW 130 000 – budżet Gminy Gniewino	1
2.	**„Przebudowa placu zabaw oraz budowa**		Przeznaczenie: mieszkańcy miejscowości Gniewino. Dotyczy głównie dzieci i ich rodziców.		Wartość całkowita:	2

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
	siłowni zewnętrznych na Osiedlu Kaszubskim w Gniewinie”	Poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej	Realizacja projektu przewiduje przebudowę placu zabaw na Osiedlu Kaszubskim w Gniewinie. Cześć uszkodzonych elementów zostanie zastąpione nowymi. Dodatkowo planuje się rozbudować plac o dodatkowe urządzenia. Elementy te dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych dziecka w naturalny sposób stwarzają dobre warunki dorosłym do sprawowania opieki nad bawiącymi się dziećmi. W ramach inwestycji przy placu zabaw powstanie 5 elementów siłowni zewnętrznych (w tym takie elementy jak: wioślarz, orbitrek, wyciąg i wyciskanie, twister i wahadło, urządzenie potrójne). Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa bezpieczeństwa dzieci podczas gier i zabaw, zaspokojenie ich potrzeb oraz poprawa stanu infrastruktury społecznej.	2019	200 000 zł: 100 000 – budżet państwa 100 000 – budżet Gminy Gniewino	
3.	**„Przebudowa dróg wewnętrznych w miejscowości Gniewino”**	Poprawa	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewina, Gminy Gniewino i przyjezdni korzystający z infrastruktury drogowej. Realizacja projektu przewiduje przebudowę nawierzchni dróg gminnych i wewnętrznych przy ulicach: Zagrodowej, Słonecznej, Żwirowej. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie poprawa bezpieczeństwa i estetyki w miejscowości Gniewino oraz łatwiejszy dostęp do infrastruktury publicznej. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów:		Wartość całkowita: 600 000 zł: 300 000 – PROW 300 000 – budżet Gminy Gniewino	3

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
		dostępności do obiektów użyteczności publicznej	– wzrośnie zadowolenie mieszkańców miejscowości – zwiększy się atrakcyjność Gniewina – zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców i przyjezdnych Rozpocznie się proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, które stanowi według Białej Księgi dotyczącej rozwoju obszarów wiejskich, jedno z priorytetowych zagadnień wymagających natychmiastowej interwencji.	2019-2020		
4	**„Adaptacja zabytkowego budynku gospodarczego na Centrum Aktywności Społecznej w Gniewinie”**	Poprawa dostępności do obiektów użyteczności publicznej	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewino, gminy Gniewino oraz osoby przyjezdne korzystające z zaadoptowanego budynku. Realizacja projektu przewiduje adaptację zniszczonego, zabytkowego budynku po byłej stodole, przy urzędzie gminy w Gniewinie na Centrum Aktywności społecznej. W wyremontowanym obiekcie swoje siedziby będą miały organizacje społeczne działające na terenie gminy. Planowane jest tam również stworzenie izby pamięci upamiętniającej najbardziej zasłużonych mieszkańców gminy Gniewino. Obiekt wymaga kompleksowego remontu polegającego na wymianie dachu, okien, drzwi, budowie ścian wewnętrznych, instalacji sanitarnych. Zmiana przeznaczenia budynku uchroni go od całkowitej dewastacji i w dalszej konsekwencji wyburzeniu. Konsekwencją wdrożenia projektu będzie stworzenia miejsca dla licznie działających na terenie gminy, organizacji pozarządowe, w	2019 - 2020	Wartość całkowita: 1 500 000 zł: 900 000 – PROW 600 000 – budżet Gminy Gniewino	4

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
			którym będą one mogły się spotykać i prowadzić swoja działalność z korzyścią dla mieszkańców gminy Gniewino. Nastąpi poprawa stanu infrastruktury społecznej. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: – wzrośnie zadowolenie mieszkańców sołectwa i gminy – zwiększy się atrakcyjność Gniewina – zostaną stworzone warunki dla organizacji pozarządowych do prowadzenia swojej działalności.			
5	**„Zagospodarowanie terenów zielonych w miejscowościach Gniewino Strzebielinko i Strzebielinek”**	Poprawa estetyki miejscowości	Przeznaczenie: mieszkańcy Gniewina Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: - wzrośnie zadowolenie mieszkańców miejscowości - zwiększy się atrakcyjność Gniewina - możliwość spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży	2019 – 2022	80 000 zł Fundusz sołecki Budżet Gminy PROW	4
6	**„Modernizacja oświetlenia ulicznego w miejscowościach Gniewino Strzebielinko i**	Poprawa stanu bezpieczeństwa	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewino oraz osoby przyjezdne. Ułatwienie w bezpiecznym poruszaniu się w godzinach wieczornych i nocnych. Budowa oświetlenia poprawi stan bezpieczeństwa mieszkańców, ułatwi im życie, zwiększy atrakcyjność miejscowości.	2019 – 2023	100 000 zł 60 000 zł – PROW 40 000 zł – Gmina	4

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
	Strzebielinek”		Projekt polegać będzie na ustawieniu dodatkowych punktów świetlnych. Dzięki inwestycji mieszkańcy i osoby przyjezdne będą mogli bezpiecznie się przemieszczać nawet po zmroku. Powstanie oświetlenia jest bardzo potrzebną inwestycja, gdyż szczególnie w sezonie jesienno-zimowym, gdy zmrok wcześnie zapada, poruszanie się po miejscowości jest bardzo niebezpieczne zarówno z powodu ruchu samochodowego, jak i ryzyka stania się ofiarą napadu. Wdrożenie projektu wpłynie korzystnie na jakość infrastruktury publicznej, co w konsekwencji przyczyni się do poprawy warunków życia mieszkańców. Inwestycja ta podniesie walory estetyczne miejscowości Gniewino, Strzebielinek i Strzebielinko.. Realizacja priorytetowego zadania przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: – wzrośnie zadowolenie mieszkańców sołectwa – zwiększy się atrakcyjność komunikacyjna sołectwa – wzrośnie bezpieczeństwo uczestników ruchu pieszego			
7	**Budowa skateparku, street workout parkuru oraz siłowni**	Poprawa dostępności do	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewino, gminy Gniewino oraz osoby przyjezdne korzystające z nowej infrastruktury rekreacyjnej.	2020	400 000 zł 250 000 zł – PROW	4

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
	zewnętrznej przy hali widowiskowej-sportowej w Gniewinie	obiektów użyteczności publicznej	Nowa infrastruktura umożliwi mieszkańcom aktywne spędzanie czasu, zmotywuje ich do uprawiania sportu i zdrowego stylu życia. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: - wzrośnie zadowolenie mieszkańców miejscowości - zwiększy się atrakcyjność Gniewina - możliwość spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży		150 000 zł – Gmina	
8	**Wykonanie techniką 3D murali na przystankach, hali sportowej oraz w kompleksie Kaszubskie Oko w Gniewinie**	Poprawa estetyki miejscowości	Przeznaczenie: mieszkańcy gminy Gniewino, turyści. Realizacja projektu przyczyni się do osiągnięcia następujących celów: - wzrośnie zadowolenie mieszkańców miejscowości - zwiększy się atrakcyjność turystyczna Gniewina - wzrośnie rozpoznawalność Gniewina w regionie	2020 – 2022	300 000,00 zł Fundusz sołecki Budżet Gminy PROW	5
9	**Organizowanie rajdów pieszych, rowerowych i Nordic Walking dla mieszkańców sołectwa Gniewino zakończonych imprezą integracyjną**	Integracja mieszkańców sołectwa Gniewino	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa i okolicznych miejscowości Poprzez organizację rajdów mieszkańcy zyskają możliwość do aktywnego spędzania czasu wolnego przy jednoczesnej integracji lokalnej społeczności.	2019-2025	80 000 zł - społeczeństwo	5

LP.	NAZWA ZADANIA	CEL	PRZEZNACZENIE	HARMONOGRAM REALIZACJI	SZACUNKOWA WARTOŚĆ ZADANIA I MONTAŻ FINANSOWY	PRIORYTET WAŻNOŚCI
10	**Organizacja warsztatów, kursów edukacyjnych w ramach działalności nowo zaadoptowanego budynku Centrum Integracji społecznej**	Poprawa dostępności do edukacji, integracja mieszkańców sołectwa Gniewino	Przeznaczenie: mieszkańcy sołectwa Gniewino, zwłaszcza dorośli. Efektem będzie: - podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców, - lepsza samoocena,	2020-2025	80 000 zł Mieszkańcy, gmina	5

5. OPIS I CHARAKTERYSTYKA OBSZARÓW O SZCZEGÓLNYM ZNACZENIU DLA ZASPOKOJENIA POTRZEB MIESZKAŃCÓW, SPRZYJAJĄCYCH NAWIĄZYWANIU KONTAKTÓW SPOŁECZNYCH, ZE WZGLĘDU NA ICH POŁOŻENIE ORAZ CECHY FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNE

W miejscowości Gniewino znajduje się kilka miejsc o dużym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców. W centrum miejscowości przy ul. Sportowej znajduje się Centrum Kultury z salą widowiskowo-kinową, bowlingiem, stadion gminny z kompleks boisk sportowych. Ponadto przy ulicy Szkolnej znajduje się Zespół Szkół oraz pływalnia kryta.

Powyższe obiekty są to miejsca częstych spotkań mieszkańców i zaspokajania ich potrzeby zwłaszcza rekreacyjno – sportowych, kulturalnych. Tam odbywają się spotkania sołeckie, imprezy okolicznościowe (dzień dziecka, dzień kobiet, dzień seniora), gminne turnieje piłki nożnej, zawody pływackie.

Jako najbardziej priorytetowe z zadań do realizacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 mieszkańcy wskazali projekty pn. „Przebudowa ulicy Zielonej w Gniewinie". Planowana inwestycja ma na celu poprawę bezpieczeństwa na terenie miejscowości Gniewino poprzez wymianę uszkodzonej nawierzchni drogi prowadzącej z miejsc zamieszkania do obiektów infrastruktury publicznej.

WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Gminy Gniewino. Wdrożenie Planu zaleca się Wójtowi Gminy Gniewino, Radzie Sołeckiej sołectwa Gniewino oraz Sołtysowi sołectwa Gniewino.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Gminy Gniewino zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołecka.

PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań.

Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.

BIBLIOGRAFIA:

1. Augustowski B., 1965. *Rozwój form systemu odwodnienia późnoglacjalnego na Pobrzeżu Kaszubskim.* (rozprawa habilitacyjna). WSP, Gdańsk.

2. Augustowski B., 1977. *Pomorze*. PWN, Warszawa.

3. Dąbrowski J., Małuj-Buca J., Szafranowicz P. i inni, 2002. *Studium Uwarunkowań Przestrzennego Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gniewino*. Grupa Projektowa ZOOM s.c., Sopot.

4. Ellwart J., 2003. *Powiat wejherowski*. Ilustrowany przewodnik krajoznawczy. Wydawnictwo Region, Gdynia.

5. Galon R.(red.), 1972. *Geomorfologia Polski*. tom II, Niż Polski. PWN, Warszawa.

6. Materiały Urzędu Gminy w Gniewinie.

7. Mordawski J., 1994.*Geografia Województwa Gdańskiego*. Wydawnictwo Marek Rożak, Gdańsk.

8. Świtajski S., 2003. *Uwarunkowania i Kierunki Przyrodnicze Zagospodarowania Przestrzennego*. Pracownia Ochrony Środowiska „Projekt 2000", Sopot.

SPIS TABLIC:

Tabl. 1 Zestawienie powierzchni gruntów obrębu geodezyjnego Gniewino i Strzebielinko.

Tabl. 2 Wykaz nieruchomości wpisanych do ewidencji zabytków Wojewódzkiego Oddziału Służby Ochrony Zabytków w Gdańsku.

Tabl. 3 Liczba ludności w sołectwie Gniewino oraz gminy Gniewino ogółem w latach 2008-2017

Tabl. 4 Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 mieszkańców w sołectwie Gniewino i gminie Gniewino ogółem w latach 2015-2017.

Tabl. 5 Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w Gminie Gniewino i sołectwie Gniewino, stan na 31.12.2017 r.

Tabl. 6 Analiza SWOT sołectwa Gniewino.

Tabl. 7 Podsumowanie określające szanse i zagrożenia miejscowości.

Tabl. 8 Wykaz projektów planowanych do realizacji na lata 2018-2025

SPIS RYCIN:

Ryc. 1 Położenie miejscowości Gniewino, Strzebielinko i Strzebielinek w gminie Gniewino.

Ryc. 2 Formy ukształtowania powierzchni w obrębie analizowanych miejscowości oraz terenów przyległych.